Dagfjärilar i Östergötland

Antonsson, K. (utan år, publ 2011). Dagfjärilar i Östergötland. – Entomologiska föreningen i Östergötland. ISBN 978-91-633-8354-0. Beställs från Entomologiska föreningen i Östergötland. Pris: 75 kr inkl. porto.

Huvuddelen av boken är en redovisning av ett inventeringsprojekt som gjordes mellan 2002 och 2007. Projektet omfattar alla dagfjärilar, dagsvärmare och bastardsvärmare. Ingår gör också Svante Gynnemos inventeringar av ängs- och hagmarker 1998-2005. Man har även tagit med observationer från år 1900-1979. Vem eller vilka som bidragit med de tidiga inventeringarna redovisas inte.

Inventeringen har genomförts av en intresserad allmänhet med stöd av Entomologiska Föreningen i Östergötland. Huvudsyftet med projektet har varit att, citat: ”stimulera intresset för dagfjärilar hos en så stor grupp människor som möjligt”. Det vill säga att engagera frivilliga personer som inventerare.

Störst utrymme i boken har getts åt inventeringsresultaten art för art. En kort beskrivning av ekologi, total utbredning, hotkategori samt karta med observationerna från perioderna 1900-1979, 1980-2001 samt 2002-2008. I boken finns dessutom fakta om fjärilens livscykel, livsmiljöer, trender och hotbilder mm.

För den som verkligen vill hålla sig informerad om Östergötlands dagfjärilar finns mycket att grotta ner sig i. Förutom alla tabeller finns analyser och kommentarer kring resultaten av inventeringen. Intressanta kapitel är *Jämförelser med andra regioner* där man drar slutsatsen att Östergötland ligger i topp i Sverige vad gäller artrikedomen. I *Trender för dagfjärilarna* antyder man vilka svårigheter som funnits i projektet med artbestämning av lika arter såsom berggräs- och vitgräsfjäril.

Och nu till avdelningen petitesser: Jag undrar om entomologerna i Östergötland försöker smyglansera nya namn på humlelik dagsvärmare och svävfluglik dagsvärmare. I tabeller och bildtexter finns de rätta namnen medan de under artfakta begåvats med namnen humledagsvärmare och svävdagsvärmare!? Under rubriken tidigare svenskt namn anges svävfluglik dagsvärmare. Något förvirrande!

Bastardsvärmarna, metallvingesvärmare och svävfluglik dagsvärmare har inte begåvats med familjenamn och att sexfläckig bastardsvärmare tidigare hette allmän bastardsvärmare har glömts.

När jag ändå är i farten med undringar: vad hände med Svante Gynnemos minnesbetraktelser och Göran Engqvists reflektioner kring dagfjärilfaunans förändringar? Var den ena berättelsen slutar och den andra börjar är lite svårt att förstå. Men vad gör det, det är två trevliga berättelser från två inventeringsrävar.

Man skulle lagt lite mer jobb på att hitta skarpa bilder. Så gott som alla foton tagna i naturen är oskarpa.

Syftet med projektet har hur som helst uppfyllts med råge dvs att få ut nyvunna fjärilsentusiaster i naturen. På köpet har man fått en dokumentation av dagfjärilsfaunan i landskapet och ett unikt och digert underlagsmaterial av värdefulla fjärilsmiljöer.

Projektledaren Kjell Antonsson förtjänar ett hedervärt omnämnande som inspiratör för detta projekt och idén att göra liknande projekt har spridit sig, bl a till Södermanland.

För den som planerar en fjärilsutflykt i Östergötland är *Dagfjärilar i Östergötland* ett självklart komplement till en fälthandbok för att t ex veta vilka områden som kan vara värda att besöka för en viss art eller var speciellt artrika lokaler finns.

Berndt Godin